

ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา^{*}
A NEEDS ASSESSMENT OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE NONGTHABURI BASE
ON THE CONCEPT OF COGNITIVE FLEXIBILITY

¹วราภรณ์ แสนพาน Warapohn Saenparn ²สุกัญญา แซ่มช้อย Sukanya Chaemchoy

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: warapohn.m@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำนวน 18 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 198 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา ในภาพรวม คือ 0.341 ($PNI_{modified} = 0.341$) เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผลมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{modified} = 0.345$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.341$) และด้านการจัดการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{modified} = 0.337$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา รายข้อย่อยที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเหมือนกันทั้ง 3 ด้านในการบริหารวิชาการ คือ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, ความยืดหยุ่นทางปัญญา, ความต้องการจำเป็น

Abstract

The objectives of this research article were to study the needs assessment of developing academic management of secondary schools under the secondary educational service area office of Nonthaburi based on the concept of cognitive flexibility. The population was 18 secondary schools under the secondary educational service area office of Nonthaburi. There were 198 informants, including school directors, deputy directors of academic affairs, curriculum department heads and department heads. The research instruments were the present and desirable state of academic management of secondary schools under the secondary educational service area office of Nonthaburi based on the concept of cognitive flexibility. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and Priority Needs Index Modified. The research show that the priority needs index overall was 0.341 ($PNI_{modified} = 0.341$). When analyzed per item, assessment was the highest priority need ($PNI_{modified} = 0.345$) and curriculum development was the second priority need ($PNI_{modified} = 0.341$). The lowest priority need was learning management ($PNI_{modified} = 0.337$). When considering in terms of cognitive flexibility, the sub-item, which has the highest priority needs index in three aspects of academic management is creative problem solving.

Keywords: Academic Management, Cognitive Flexibility, Needs Assessment.

บทนำ

โลกและบริบทรอบตัวในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องทั้งวิถีชีวิต สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เศรษฐกิจและสังคม เทคโนโลยี การแข่งขัน ผู้ที่พร้อมจะเรียนรู้และเปิดกว้างสำหรับ ความท้าทายใหม่ๆ อยู่เสมอนั้นจะสามารถเอาชนะและรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ในการรับมือกับ กระแสโลกที่ผันผวน ทุกคนต่างมุ่งไปที่การศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน ในการจัดการศึกษาจึง จำเป็นต้องทบทวนและปรับเปลี่ยน เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น สามารถปรับตัวให้อยู่ใน สังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยสมรรถนะที่สำคัญประการหนึ่งที่ควร ได้รับการพัฒนา คือ Hard Skills และ Soft Skills ซึ่ง Hard Skills เป็นทักษะในการศึกษาเรียนรู้ การสร้าง ความชำนาญในอาชีพและการปฏิบัติงาน ส่วน Soft Skills เป็นทักษะและคุณลักษณะภายในของบุคคลที่ สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยทักษะการสื่อสาร ความยืดหยุ่นในการทำงาน ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา และการบริหารเวลา (วัฒนาพร ระบุว่าทุกข, 2563)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) ประกอบด้วยคุณลักษณะผู้เรียน 3 ประการ คือ เป็นผู้เรียนรู้ (Learning Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-creator) เพื่อสร้างสังคมที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizens) เพื่อสันติสุข โดยกำหนด ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และชีวิต คือทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้เพื่อโลก ดิจิทัลและโลกอนาคตและทักษะทางปัญญา คือ ทักษะที่จำเป็นในการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยี หรือทาง

สังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มีเป้าหมายการจัดการศึกษา 5 ประการ ซึ่งมีตัวชี้วัดเพื่อการบรรลุเป้าหมาย 53 ตัวชี้วัด โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยน (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ความยืดหยุ่นทางปัญญา (Cognitive Flexibility) เป็นความสามารถในการปรับตัวเมื่อพบกับสิ่งใหม่ๆ หรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด รวมถึงเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Canas et.al., 2003) อีกทั้งยังเป็นทักษะในการแสวงหาโอกาสและปรับเปลี่ยนความคิดไปตามบริบท หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งจะก่อให้เกิดทักษะการบริหารจัดการตนเอง การเข้าใจสถานการณ์ เข้าใจตนเอง และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ (วิจิตา รักธรรม, 2564) โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรและที่สถานศึกษากำหนดไว้ (ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา, 2559) ดังนั้น การบริหารวิชาการจึงมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้รับรู้อำนาจของตนเอง ปรับตัวตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมและสามารถแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความยืดหยุ่นทางปัญญา

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้นโยบายและวิสัยทัศน์เดียวกัน คือการสร้างโรงเรียนให้เป็นพื้นที่แห่งคุณภาพ และเป็นโรงเรียนที่ดีที่สุดในพื้นที่ โดยมีเป้าประสงค์ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความคิดที่ก้าวหน้า ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง สามารถผลิตผลงานที่สร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมโลก ตลอดจนมีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1, 2565) เหตุนี้ การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา สามารถนำผลการศึกษามาใช้วางแผนทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้มีการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นทางปัญญา ซึ่งเป็นหนึ่งใน Soft Skills และทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษาในการยกระดับการบริหารสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นทางปัญญาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ แล้วนำข้อมูลที่ได้มา คำนวณหาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 18 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ สถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน รวม 18 คน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน รวม 18 คน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานหลักสูตร โรงเรียนละ 1 คน รวม 18 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนละ 8 คน รวม 144 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 198 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทาง ปัญญา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการ บริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดความ ยืดหยุ่นทางปัญญา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์ในการแปล ความหมายของค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับ ของ John W. Best (1981) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีสภาพ ปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึง ประสงค์ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความยืดหยุ่นทางปัญญาและการบริหารวิชาการ กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย สร้างผังโครงสร้างเครื่องมือวิจัยและสร้างข้อคำถามให้ชัดเจนตามผังโครงสร้าง โดยกำหนดแบบสอบถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ออกแบบและสร้างแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของ แบบสอบถาม กำหนดความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ ได้ข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มาใช้ พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 มีจำนวน 39 ข้อ และข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 มีจำนวน 1 ข้อ รวมทั้งฉบับมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จากนั้นผู้วิจัยได้ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจาก สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ซึ่งมีรหัสคิวอาร์โค้ด แบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน Google Form แนบไปพร้อมกับหนังสือด้วย และส่งหนังสือไปยังสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาในสังกัด รวมทั้ง

ผู้วิจัยได้ติดตามการตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนต่างๆ ด้วยตนเอง และได้รับการตอบกลับครบถ้วนทุกประเด็นคำถามอย่างสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) โดยจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยภาพรวม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยภาพรวม

การบริหารวิชาการ		ความยืดหยุ่นทางปัญญา			
		การประยุกต์ใช้ความรู้	การรับรู้ความสามารถของตนเอง	การปรับตัวตามสถานการณ์	การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
1. การพัฒนาหลักสูตร	1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามบริบทสังคมและผู้เรียน 0.338 (2)	0.341 (2)	0.335 (3)	0.325 (4)	0.353 (1)
	1.2 การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา และสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร 0.343 (1)	0.345 (2)	0.329 (4)	0.334 (3)	0.361 (1)
	เฉลี่ย	0.341 (2)	0.332 (3)	0.329 (4)	0.357 (1)
2. การจัดการเรียนรู้	2.1 การออกแบบรูปแบบและวางแผนการเรียนรู้ 0.339 (1)	0.324 (4)	0.344 (2)	0.336 (3)	0.351 (1)
	2.2 การกำหนดสื่อและทรัพยากรการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ 0.336 (2)	0.331 (3)	0.346 (1)	0.328 (4)	0.340 (2)
	2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 0.335 (3)	0.323 (4)	0.331 (3)	0.337 (2)	0.348 (1)
	เฉลี่ย	0.337 (3)	0.326 (4)	0.333 (3)	0.347 (1)
3. การประเมินผล	3.1 การกำหนดเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมินการเรียนรู้ 0.344 (2)	0.345 (2)	0.341 (3)	0.330 (4)	0.359 (1)
	3.2 การประเมินการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 0.341 (3)	0.353 (1)	0.331 (4)	0.335 (3)	0.347 (2)

การบริหารวิชาการ		ความยืดหยุ่นทางปัญญา			
		การประยุกต์ใช้ ความรู้	การรับรู้ ความสามารถ ของตนเอง	การปรับตัวตาม สถานการณ์	การแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์
3.3 การประเมินด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับ		0.352	0.338	0.341	0.363
เชิงสร้างสรรค์ 0.349 (1)		(2)	(4)	(3)	(1)
เฉลี่ย	0.345	0.350	0.337	0.335	0.356
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)
เฉลี่ยรวม	0.341	0.339	0.337	0.333	0.353
		(2)	(3)	(4)	(1)

จากตารางที่ 1 ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยภาพรวม พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยภาพรวม คือ 0.341 ($PNI_{modified} = 0.341$) เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ มีผลดังนี้

ด้านการประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.345$) เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับแรก เมื่อพิจารณารายข้อย่อย พบว่า การประเมินด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.349$) รองลงมา คือ การกำหนดเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมินการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.344$) และการประเมินการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified} = 0.341$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยภาพรวม พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดไปหาต่ำที่สุด คือ การแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ ($PNI_{modified} = 0.356$) การประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{modified} = 0.350$) การรับรู้ความสามารถของตนเอง ($PNI_{modified} = 0.337$) และการปรับตัวตามสถานการณ์ ($PNI_{modified} = 0.335$)

ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.341$) เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับที่สอง เมื่อพิจารณารายข้อย่อย พบว่า การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา และสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.343$) และการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามบริบทสังคมและผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.338$) มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยภาพรวม พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดไปหาต่ำที่สุด คือ การแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ ($PNI_{modified} = 0.357$) การประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{modified} = 0.343$) การรับรู้ความสามารถของตนเอง ($PNI_{modified} = 0.332$) และการปรับตัวตามสถานการณ์ ($PNI_{modified} = 0.329$)

ด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.337$) เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณารายข้อย่อย พบว่า การออกแบบรูปแบบและวางแผนการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.339$) รองลงมา คือ การกำหนดสื่อและทรัพยากรการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.336$) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{modified} = 0.335$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยภาพรวม พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดไปหาต่ำที่สุด คือ การแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ ($PNI_{modified} = 0.347$) การรับรู้ความสามารถ

ของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.340$) การปรับตัวตามสถานการณ์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.333$) และการประยุกต์ใช้ความรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.326$)

สามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารวิชาการพบว่า ด้านการประเมินผล รายข้อย่อย การประเมินด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด และเมื่อเรียงลำดับตามองค์ประกอบของความยืดหยุ่นทางปัญญา พบว่า การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านการพัฒนาหลักสูตร รายข้อย่อย การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา และสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด และเมื่อเรียงลำดับตามองค์ประกอบของความยืดหยุ่นทางปัญญา พบว่า การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านการจัดการเรียนรู้ รายข้อย่อยการออกแบบรูปแบบและวางแผนการเรียนรู้ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด และเมื่อเรียงลำดับตามองค์ประกอบของความยืดหยุ่นทางปัญญา พบว่า การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด

บทความนี้เป็นเพียงการนำประเด็นการบริหารวิชาการมาผนวกกับประเด็นความยืดหยุ่นทางปัญญาที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดในการบริหารวิชาการ 3 อันดับแรก ซึ่งได้มาจากการใช้เกณฑ์การประเมินความต้องการจำเป็นที่กำหนดว่าค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เท่ากับหรือมากกว่า 0.300 ถือว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (สุมิล ว่องวานิช, 2558) ซึ่งจะสามารถนำข้อมูลที่ค้นพบนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารวิชาการและการดำเนินการเชิงนโยบายในอนาคต เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความยืดหยุ่นทางปัญญาต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยภาพรวม คือ 0.341 ($PNI_{\text{modified}} = 0.341$) เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ พบว่า ด้านการประเมินผล มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด และเมื่อพิจารณาในภาพรวมตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญาร่วมกับการพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารวิชาการ พบว่า การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดในทุกขอบข่ายการบริหารวิชาการ จึงมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ด้านการประเมินผล การประเมินด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด และเมื่อเรียงลำดับรายองค์ประกอบตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา พบว่า การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเชื่อว่า การประเมินการเรียนรู้ด้วยการให้ข้อมูลเชิงสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียน เนื่องจากการประเมินผลเป็นวิธีการแสวงหาสารสนเทศเพื่อระบุระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนและประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบผลและช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจะช่วยให้เห็นข้อบกพร่องในการจัดการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข (กุลิสรา จิตรชญาวนิช, 2562) แต่การประเมินผลการเรียนรู้ในปัจจุบันยังเน้นการทดสอบมาตรฐาน และเป็นการวัดและตัดสิน

ผลลัพธ์การเรียนรู้โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก่อนหน้านี้และมีเพียงส่วนน้อยที่จะประเมินเพื่อพัฒนาอย่างแท้จริง ในขณะที่การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวคิดการบริหารวิชาการเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผันจะมุ่งเน้นการประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นฐาน มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่แสดงให้เห็นถึงการมีความสามารถตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ (สฤัญญา แซ่มซ้อย, 2565) สอดคล้องกับศศิธร บัวทอง (2560) ที่กล่าวว่า การประเมินการเรียนรู้ไม่ได้ใช้เพื่อการชี้ได้หรือตก แต่ควรใช้เพื่อการประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาทางการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดสมดุลเชิงคุณภาพที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะการทำงาน เจตคติและบุคลิกภาพ ดังนั้นการประเมินผลการเรียนรู้ จะต้องเป็นการประเมินเชิงคุณภาพ เน้นสะท้อนผลการปฏิบัติจริง บูรณาการวิธีการประเมิน และใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย และนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน สอดคล้องกับโชติมา หนูพริก (2559) กล่าวว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะของการให้ข้อมูลกระตุ้นการเรียนรู้ (Feed up) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) และการให้ข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด (Feed forward) เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนตระหนักในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพจะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองอย่างรอบด้าน อีกทั้ง Duncan (2007) ยังกล่าวว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ถึงข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถของตนเอง

จะเห็นได้ว่า การประเมินผลด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการพัฒนาการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียน เพราะการประเมินการเรียนรู้ด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์นั้นจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการประเมินตนเอง โดยผู้เรียนสามารถคิดอย่างวิเคราะห์ว่าผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใดและวางแผนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงผลงานตนเองจากข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการประเมินผลด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์แก่ผู้เรียนตามบริบทของการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ ช่อชู และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2563) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายมีการจัดประชุม วางแผน หาแนวทางในการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน รวมถึงการส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำมาปรับปรุงการประเมินผลการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เป็นรายช้อยย่อยของแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญาที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุดในทุกขอบข่ายการบริหารวิชาการ ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า โรงเรียนยังไม่มีส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินการตามขอบข่ายการบริหารวิชาการให้ผู้เรียนมีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์มากนัก โรงเรียนจึงควรเร่งดำเนินการดังกล่าวเพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียนโดยเร็ว สอดคล้องกับชญาภรณ์ เอกธรรมสุทธิ และคณะ (2559) กล่าวว่า การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยกระบวนการแก้ปัญหาผ่านกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนและพัฒนาได้ จึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้สอนที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ น้อยนคร และคณะ (2562) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

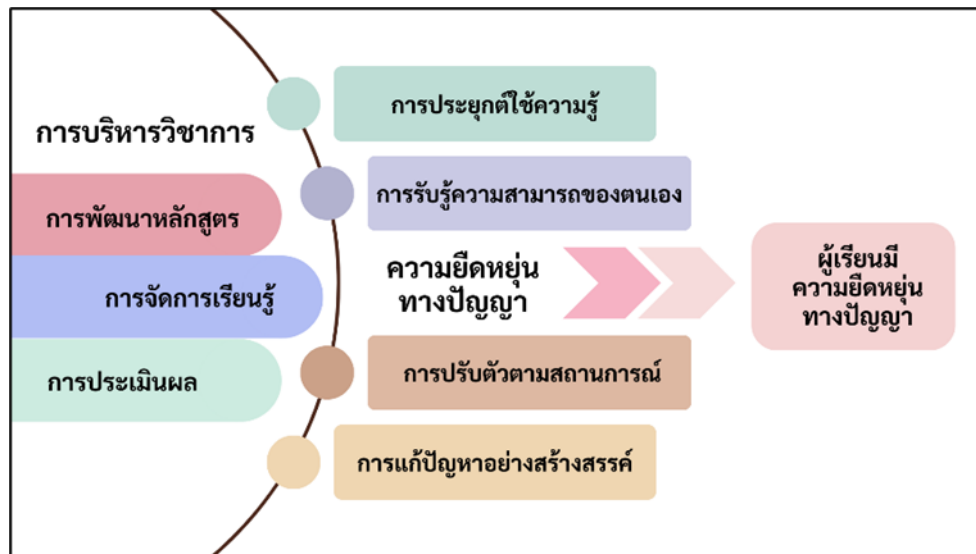

จะช่วยฝึกให้ผู้เรียนใช้กระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รู้จักคิดและประเมินผลงานของตนเอง สร้างความเข้าใจสิ่งที่ค้นพบนำไปสู่การแสวงหาวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่า การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เรียนในการดำเนินชีวิตในสังคมและโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ปัญหา รวบรวมวิธีการแก้ไข ปัญหาจากโอกาสที่มีอยู่ ค้นหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด เพื่อนำมาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการตนเองในสถานการณ์ต่างๆ สามารถแสวงหาทางออกจากปัญหาที่มีความซับซ้อนในด้วยแนวทางใหม่ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการ ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันซึ่งจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ศรีวงษ์ญาติดี และเนาวนิตย์ สงคราม (2560) ที่ศึกษาและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ 7E ตั้งแต่ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นสำรวจและค้นหา ขั้นอธิบาย ขั้นขยายความรู้ ขั้นแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ขั้นประเมินผล และขั้นนำความรู้ไปใช้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับนิพัฏฐพร โกมลภิตีศักดิ์ และคณะ (2562) ได้กล่าวถึง กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเสริมสร้างความสามารถของผู้เรียนในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยการปฏิรูปการวัดและประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียน ส่งเสริมการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ การศึกษาการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นทางปัญญา โดยการบริหารวิชาการได้จากการสังเคราะห์ความหมายและขอบข่ายของการบริหารวิชาการสรุปได้ 3 ข้อ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) การประเมินผล เพื่อส่งเสริมความยืดหยุ่นทางปัญญาของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชนบทบุรี โดยความยืดหยุ่นทางปัญญาได้จากการสังเคราะห์ความหมายและองค์ประกอบของความยืดหยุ่นทางปัญญา ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้ความรู้ 2) การรับรู้ความสามารถของตนเอง 3) การปรับตัวตามสถานการณ์ และ 4) การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งการดำเนินการตามขอบข่ายการบริหารวิชาการจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ตามความสามารถของตนเอง ปรับเปลี่ยนความคิด ปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและสามารถแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกันด้วยวิธีการที่หลากหลายและสร้างสรรค์สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการประเมินผล รายชื่อย่อย การประเมินด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด และเมื่อเรียงลำดับรายองค์ประกอบความยืดหยุ่นทางปัญญา พบว่า การแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการประเมินผลที่เน้นกระบวนการสะท้อนคิดเชิงสร้างสรรค์แก่ผู้เรียน ให้ข้อมูลกระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ต่อยอดผ่านข้อมูลย้อนกลับ สามารถและวิเคราะห์การปฏิบัติของตนเอง และพัฒนางานของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความยืดหยุ่นทางปัญญา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ เป็นรายชื่อย่อยของแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญาที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยภาพรวมของขอบข่ายการบริหารวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารวิชาการทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันในการพัฒนาให้ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการด้านการประเมินผลมีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด จึงควรนำผลที่ได้มาใช้ในการศึกษาวิจัยแนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญา เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการบริหารวิชาการให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความยืดหยุ่นทางปัญญาต่อไป

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า การแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์เป็นรายชื่อย่อยของแนวคิดความยืดหยุ่นทางปัญญาที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดในทุกขอบข่ายการบริหารวิชาการ จึงควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการและการบริหารสถานศึกษาในด้านอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2562). **การจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชญาภรณ์ เอกธรรมสุทธิ, ปภาวดี ทวีสุข และนันธิดา วัฒย์ม. (2559). รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์. **วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล**. 32(3). 110-121.
- ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา. (2559). กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา. **ดุชนิพนธ์ปริญาดุชนิพนธ์บัณฑิต**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชติมา หนูพริก. (2559). การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้: การตั้งคำถามและการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 13(2). 18-30.
- นิพัทธ์พร โกลกิตศักดิ์, นันทรัตน์ เจริญกุล และพลฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2562). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดการเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์. **วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 47(3). 238-256.
- เบญจวรรณ ช่อชู และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2563). บทบาทของผู้บริหารการศึกษาในการส่งเสริมการบริหารวิชาการในโรงเรียนวิชูทิศ สำนักงานเขตดินแดง สังกัดกรุงเทพมหานคร. **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. 7(2). 162-174.
- วัฒนาพร ระบุบทกวี. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). **ครูสภาวิทยากร**. 1(1). 8-18.
- วิจิตา รักธรรม. (2564). รู้จัก Cognitive flexibility ทักษะเพื่อโลกยุคใหม่. แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/social/930896> สืบค้นเมื่อ 20 ส.ค. 2565.
- ศศิธร บัวทอง. (2560). การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ)**. 10(2). 1856-1867.
- ศศิธร ศรีวงษ์ญาติดี และเนาวนิตย์ สงคราม. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โปรแกรมหุ่นยนต์ด้วยวัฏจักรการเรียนรู้ 7E เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**. 12(3). 185-201.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. (2565). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565**. นนทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพมหานคร: 21 เซนจูรี่.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณ น้อยนคร, รุจโรจน์ แก้วอุไร และณมล รอดเนียม. (2562). การส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐานบูรณาการกับเฟซบุ๊ก. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 21(1). 360-376.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Canas, J.J., Quesada, J.F., Antoli, A. and Fajardo, I. (2003). Cognitive flexibility and adaptability to environmental changes in dynamic complex problem-solving tasks. **Ergonomics**. 46(5). 296-301. <https://doi.org/10.1080/0014013031000061640>.
- Duncan, N. (2007). Feed-forward: improving student use of tutors' comments. **Assessment & Evaluation in Higher Education**. 32(3). 271-283.
- John W. Best. (1981). **Research in Education**. 4thed. New Jersey: Prentice-Hall.